

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 20 (941) 1976 m. gegužės mėn. 25 d.

Melbourne.

XXI METAI

POPIEŽIAUS SVEIKINIMAS LIETUVAI

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS METAI

Lietuvos Bažnytinės Provincijos įsteigimo 50-ties metų sukakties proga, popiežius Paulius VI specialiu raštu pasveikino Kauno arkivyskupijos apaštalinį administratorių vyskupą Juozapą Matulaitį — Labuką. Savo rašte popiežius Paulius VI iškelia Lietuvos katalikų amžių bėgyje paliudytą ištikimybę krikščioniškam tikėjimui ir jos tvirtą prisirišimą prie Apaštalo šv. Petro Sosto.

Paulius VI rašo, jog jis tėvišku rūpesčiu ir meile seka Kauno arkivyskupijos tikinčiųjų ir visos brangios Lietuvių tautos gyvenimą ir juos nuolat prisimena savo maldose. Šv. Tėvas ragina Lietuvos tikinčiuosius ir toliau gyventi tikėjimo ir meilės vienybėje, kaip dera tikriems ir ištikimiems Kristaus sekėjams. Priminė Lietuvos tikinčiųjų didelį pamaldumą į Švenčiausiąją Mergelę Mariją, kurią lietuviai ypatingu būdu garbina Lietuvos sostinės Vilniaus Aušros Vartuose ir Marijos šventovėje Siluvoje. Paulius VI meldžia Dievo Motiną, kad ji visada saugotų kilnios Lietuvių tautos vaikus, palaikytų juos kovoje už tikėjimą ir stip-

rintų jų pasitikėjimą Kristumi. Šv. Tėvas baigia savo raštą suteikdamas Lietuvos vyskupsams, kunigams ir visiems Lietuvos tikintiesiems savo Apaštališkąjį palaiminimą.

Popiežiaus raštas vyskupui Matulaičiui — Labukui, Lietuvos Bažnytinės Provincijos iš-

teigimo Sukakties proga, yra parašytas lotynų kalba. Jo tekstą gegužės 6 d. atspausdino Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" pirmajame puslapyje. Popiežiaus rašto pagrindinės mintis įvairiom kalbom perdavė Vatikano radijas.

Kzl.

Kunigai iš Lietuvos pas popiežių Paulių VI pernai liepos 16, kai audiencijos metu popiežius juos išskirtinai paminėjo ir paskui išskirtinai prie jų priėjęs pasikalbėjo: "Per jus galime pasveikinti visą mums nepaprastai brangią Lietuvių tautą ir Lietuvos tikinčiųjų bendruomenę". Ši nuotrauka su aprašymu tada buvo įdėta į Vatikano dienraštį "L'Osservatore Romano" 1975. VII. 18 laidoje.

"PRAGARAS SOVIETŲ SĄJUNGOJE,"

New Yorkas: Pragaros nereikia ieškoti kitame pasaulyje. Mes galime įrodyti, kad pragaras yra jau gyvųjų tarpe: tai Kremliaus organizuotas ir nuo 1918 metų palaikomas pragaras Sovietų Sąjungoje. — Taip rašo amerikietis profesorius Stefan Possony ilgesnėje studijoje apie politinius kalinius Sovietų Sąjungoje. Studija dabar atspausdinta Hagoje, Olandijoje pasirodžiusiame dviejų tomų veikalė apie pagrindinių žmogaus teisių bei laisvių padėtį dabartiniame pasaulyje. Veikalė yra surinktos žymių mokslin-

kų parengtos studijos žmogaus teisių bei laisvių tema įvairiuose pasaulio kraštuose. Šalia prof. Possony studijos apie sovietų politinius kalinius, antrame veikalė tome yra pateikiama prof. Walter Dušnik studija: Diskriminacija ir valdžios savivaliavimas Sovietų Sąjungoje. Per šimtą psl. apimančioje studijoje, autorius, nagrinėdamas diskriminacijos ir valdžios savivaliavimo problemas Sov. S-goje, pakartotinai panaudoja lietuvių dokumentinę medžiagą, iškeliančią faktus apie lietuvių diskriminaciją.

I V Y K I A I

— **Canberra.** Min. pirm. Mr. Fraser gegužės 18 pasakė kalbą, perduotą visų TV stočių. Pažadėjo daugiau pagalbos beturtėms šeimoms, taksų indeksą (tai yra kainų, pragyvenimo išlaidų, atlyginimų, gamybos ir kitų reiškinų santykį), sumažinimą valdžios išlaidų.

— **Canberra.** Iždininkas Mr. Lynch paskelbė naują biudžetą, žymintį socialinės gerovės pažangą, iš lėto naikinantį skurdą, užbaigia taksų infliacinį kėlimą, taksos indeksuojamos. Rimti komentatoriai biudžetą vertina politikos ir ekonomijos patvarumu. Vaikų pašalpos žymiai pakeliamos: už pirmą vaiką savaitei \$ 3.50, už antrą — \$ 5, už sekančius iki \$ 7 savaitei. Pensijoms jokio pakeitimo. Dėl Medibank daroma rinkliava 2, 5% nuo taksuojamų pajamų, \$ 5,80 nuo šeimos savaitei, \$ 2.90 nuo viengungio. Valdžios išlaidos sumažinamos \$ 2.600 milijonų.

— **Canberra.** Kairiųjų vadovaujamos geležinkeliečių unijos paskelbė gegužės 24 d. visoje Australijoje traukinių streiką, kad valdžia sustabdytų urano kasimą. Viktorijoje Latrobe Valley elektros jėgainių unijos planuoja streiką ir sumažinti Viktorijai elektros tiekimą, jeigu negaus darbo savaitės sumažinimą iki 35 valandų.

— **Italijoje** dar kai kur žemė drebėjo, bet be didesnių nuostolių. Šiaurės Italijoje žemės drebėjimų nuostoliai siekia net \$ 13 milijonų.

— **Varšuva.** Kardinolas Wyszynski kalbėdamas Krokuvoje pasakė, kad "niekas negali nutildyti Lenkijos Bažnyčios. Mūsų pareiga skelbti Evangeliją".

— **Federalinė** valdžia nusiėmė komunistų vadovaujamų unijų spaudimui ir atšaukė visoms unijoms privalomus slapstus demokratinius rinkimus, prižiūrimus Federalinės rinkimų įstaigos. Tokių rinkimų kratosi komunistai, nes prarastų unijų valdymo.

— **Melbournas.** Viktorijos Sveikatos departamentas ruošia įstatymą uždrausti rūkymą restoranuose, maisto krautuvėse ir kitose viešose vietose. Tai žingsnis į kultūringą savitvardą.

— **Roma.** Italijos socialistai priėmė komunistų kvietimą birželio 20 d. į rinkimus eiti bendru "Liaudies Frontu". Jau paskelbė savo kandidatų sąrašą, itaraukdami ir keletą žymių katalikų veikėjų. Tuoj reagavo popiežius Paulius VI ir tuos katalikus pavadino išdavikais. Nobelio laureatas Boret pasiskelbė balsuosiąs už komunistus. Italų "Il Globo" laikraštis rašo, kad Italijos komunistų partija turi neišsemiamus pinigų išteklius, varo milžinišką propagandą. Priešrinkiminiai ženklai rodo, kad per rinkimus Italija nukris į komunistų glėbį.

— **Canberra.** Tasmanijos senatorius Harradin peikia kairiąsias partijas dviveidišku keliu: triukšmu dėl Indonezijos invazijos į Timoro rytinę salos dalį. Kai ta pati Indonezija 1962 m. užėmė vakarinę Irianą, tai buvo gerai ir komunistai tylėjo, nes tada Indonezija buvo pro komunistišką. Penkių australų žurnalistų žuvimas Timoro saloje yra kaltė tų televizijos žmonių, kurie ieškodami sensacijų juos išsiuntė lysti į Timoro frontą, nesuteikdami jokios reikiamos apsaugos.

— **Senegale** į pietus nuo Saharos dykumos, Mali ir Mauritanijoj baisi sausra kankina jau kelis metus, dabar pasirodė dar kita nelaimė — užplūdo žiurkės, baigdamos sunaikinti kas dar prie upių žaliavo ir laukuose buvo užsėta.

— **Singapūras** nusileido rusų spaudimui ir savo uostuose leis rusų laivams naudotis dokais laivų pataisymui.

JAV politika, pavergtos ir laisvosios tautos

Ar politika pasikeistų, jei nebūtų Kissingerio

Igi šiol platesnieji JAV-bių gyventojų sluoksniai savo krašto užsienio reikalų politika per daug nesidomėjo. Net ir kelių paskutinių rinkimų metu užsienio politika nebuvo pagrindinė tema. Žmonės daugiau domino ekonominės gerovės, atlyginimo, infliacijos, bedarbės ir panašios temos.

Tačiau šių metų rinkiminėje kompanijoje užsienio politika iškilo į viršų. Priežastys yra dvi: visiems per daug aiškūs JAV ne pasisiekimai užsienio politikoje ir respublikonų prezidentinio kandidato — Geraldo Fordo varžovo Ronald Reagano naudojamos priemonės prieš savo konkurentą. Mat Reaganas savo rinkiminėje akcijoje ne tik kritikuoja Fordo vidaus politiką, bet ir metė šūkį, kad dabartinė prezidento ir jo užsienio reikalų ministerio dr. Kissingerio užsienio politika esanti labai žalinga Amerikai ir pasauliui, išmetusi JAV-bes iš pirmaujančios valstybės pasaulyje posto ir degradavusi į pasaulinę galybę Nr. 2.

Bet ar iš tiesų pasikeistų Amerikos užsienio politika, jeigu Kissingerio valdžioje nebūtų? Ši klausimą labai šaltai ir logiškai dažnai svarsto Vak. Vokietijos, Anglijos ir Prancūzijos spauda ir prieina nuomonės, kad nepasikeistų.

Dabartinės JAV politikos kūrėjas nėra dr. H. Kissingeris. Jis tikrai jos tęsėjas ir vykdytojas. Pokario meto, taip vadinamo "šaltojo karo" užsienio politiką sukūrė ir ją neatlaidžiai ligi savo mirties (1959 m.) vykdė pavergtų tautų žmonėms labai gerai žinomas Valstybės sekretorius John Foster Dulles. Tačiau ji laisvojo pasaulio nenaudai, Sovietų labai ėmė keistis netrukus po Dulles mirties, kai valdžioje dar nebuvo dabartinio valstybės sekretoriaus. Nepadėjimas iš sovietinių rusų priespaudos besiveržiantiems kraštams (Vengrijos, Čekoslovakijos ir kiti atvejai), nėra dr. Kissingerio išradimas. Pagaliau, ne G. Fordas, bet jo pirmtakūnas R. Nixonas iškėlė dr. Kissingerį, pavesdamas pagrindinius užsienio politikos uždavinius tvarkyti ne savo užsienio reikalų ministeriui William Rogers, bet "ypatingų reikalų valdininkui" dr. H. Kissingeriui, tuo būdu paversdamas savo ministerį lyg ir juokingą figūrą. Buvo daug atvejų, kad užsienio reikalų ministeris nežinodavo, kokius su-

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

sitarimus, prezidento pavedimu, atlieka JAV-bės su Sovietais, komunistine Kinija, su Šiaurės Vietnamu ir kitais kraštais. W. Rogers nepanorėjo būti juokdriu ir atsistatydino. Prezidentas užsienio reikalų ministru paskyrė dr. Kissingerį, kuris šias pareigas faktiškai jau ne vienerius metus iš tiesų ir ėjo.

Dr. Kissingeriui vedant JAV užsienio politiką, kraštas patyrė visą eilę pralaimėjimų: pralaimėjo karą pietryčių Azijoje, neteko savo įtakos Indokinijoje, neišsprendė arabų — Izraelio ginčo, sukėlė naftos krizę, iškėlė Kubos galybę, leido Sovietams įsistiprinti jų užimtuose kraštuose, išgalėjo Afrikoje, ypač Angoloje ir kitur.

Skaudžiausias JAV užsienio politikos pralaimėjimas, liečias ir mus, yra Kissingerio ir Sovietų vadų puoselėjama, detentės politika, užsibaigusi gėdingo Helsinkio paktą pasirašymu. Už Sovietams užrašytas — išduotas Europos tautas, Lietuvą įskaitant, Amerika nieko negavo. Nežymūs Kissingerio laimėjimai Kinijoje ir Arabų kraštuose toli gražu neatperka jo didelių nuo dėmių laisvajam ir pavergtajam pasauliui.

Kaip minėjome, "kissinge-

riška" politika atsirado tuojuo po J. F. Dulles mirties, taigi gerokai prieš Kissingerio atėjimą. Kissingeris vykdė tik tai, ką aukščiausios jėgos, valdančios Ameriką, jam sako ir diktuoja. Prisiminkime faktus, kad JAV kongresas (abieji rūmai) atmetė prašymus skirti lėšas Pietų Vietnamui gelbėti, Angolos dešiniams padėti.

Taigi patikavimas Sovietams ir sudarymas sąlygų jų galybei ugdyti nėra Kissingerio išradimas. Tam tikrų įstaigų pravedti gyventojų apklausinėjimo duomenys rodo, kad dabar tinei Amerikos užsienio politikai pritaria 58 proc. gyventojų. Žinoma, šis santykis gali greitai pasikeisti, bet ar pasikeis didžiųjų jėgų, valdančių Ameriką nuomonė? Vargiai.

Vadinasi dėl užsienio dabartinės politikos netenka per daug kaltinti nei dr. Kissingerio, nei prezidento Fordo: jiedu tokią politiką paveldėjo, tokią ir dabar veda. Amerikos politika eina "tradicijos" keliu. Ji yra "viršpartinė" ir todėl net ir kitos partijos laimėjimas į ją lemiamos įtakos neturi. Tenka dar pridėti, kad rinkiminiai kandidatai pažadai yra tik "rinkiminiai" ir, paprastai kandidatų daug nesaisto: kai ateina į valdžią, neretai jų išsigina ar nevykdo. Taigi, laimės Fordas ar Reaganas, respublikonai ar demokratai, Valst. departamento sekretorium bus Kissingeris ar kas kitas, reikalai nedaug tesikeis.

"LKB KRONIKA" Nr. 20

Moksleivių nutautinimas

Darbo Raudonosios Vėliavos ordino Joniškėlio Mičiūrinio tarybinio ūkio — technikum direktoriaus

Įsakymas Nr. 112
Joniškėlis, 1975 spalio 20

Vykdamas Lietuvos TSR Žemės ūkio ministerijos įsakymą Nr. 1019 iš 1975 liepos 8 dėl priemonių rusų kalbos mokymui gerinti žemės ūkio technikumų ir tarybinių ūkių — technikumų mokymo procese ir užklasiniame veikloje bei Lietuvių kalbos dėstymo įvedimo grupėms dėstymą rusų kalba, įsakau:

1. Moksleiviai, baigę vidurinę mokyklą (besimokantys antrame kurse) privalo lankyti rusų kl. ir literatūros pamokas.

2. Tobulinti kiekvienos mokyklos disciplinos terminologijos rusų kalba mokymą: a) rusų kalbos pamokose gausiau panaudoti specialybės medžiagą, plačiau įdiegti pažangiausius mokymo metodus ir priemones, b) visų specialiųjų dalykų pamokose duoti lietuviškus ir rusiškus terminus.

3. Rusų kalbos ir literatūros kabinetui (dėst. V. Laužikui) organizuoti: a) rusų kalbos mokėjimo konkursą "Mo-

komės Lenino kalbos", b) kultūrinio pobūdžio renginį rusų kalba viso technikum mastu (vieną kartą per semestrą).

4. Skaityklos vedėjai (R. Kazlauskaitė) pastoviai organizuoti įvairias progines parodas skaitykloje rusų kalba.

5. Internacionaliniam klubui (vad. A. Ručienė) skatinti ir plėsti moksleivių susirašinėjimą ir susitikimus su broliškųjų respublikų moksleiviais ir jaunimu.

6. Leisti rusų kalba biuletenius ir instrukcines korteles traktorių, automobilių ir žemės ūkio mašinų kabinetuose.

7. Atsakingai už spaudos platinimą (dėst. I. Grigaliūnė) siekti, kad daugiau būtų užsakoma laikraščių bei žurnalių rusų kalba.

Direktorius

~~~~~  
SKAITYKITE "TĖVIŠKĖS AIDUS" IR KITAM UŽPRENUMERUOKITE — PALAIKYKITE LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ  
~~~~~

Lietuviai pasaulyje

Lietuvos Bažnytinės Provincijos įsteigimo 50 m. sukaktį paminėjo Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" balandžio 4 d. specialiu Gregorianumo universiteto vicerektoriaus profesoriaus jėzuito Pauliaus Rabikausko straipsniu, papuoštu arkiv. Jurgio Matulaičio nuotrauka.

Prelato M. Krupavičiaus penktųjų mirties metinių minėjimą Floridos lietuviams suruošė Lietuvių Bendruomenės apyl. valdyba, vadovaujama pirm. P. Stanelio, tarusio įvadinį žodį. Velionio darbus tautai ir išeivijai nušvietė prel. J. Balkūnas.

Nijolės Sadūnaitės kalbą iš LKB Kronikos Nr. 17 pernai į anglų kalbą išvertė seselė Ona Mikailaitė, o jos išleidimą 10.000 egz. finansavo Kunigų Vienybė. Vienas nekatalikų kunigas Californijoje paprašė net 5.000 egz. Pirmoji laida jau baigiama išsemti, planuojama antroji. Knygutės užsakomos pas kun. V. Daubų, 147 Montgomery Place, Peterson, N. Y. 07501. USA.

Lietuvių Fonde balandžio 14 d. buvo \$ 1.130.000. Šiemet įstojo 55 nauji nariai, 60 narių padidino įnašus.

Čikagos Lietuvių Operos spektakliai vyko gegužės 8-16 Marijos Aukšt. Mokyklos auditorijoje. Pastatytos trys naujos lietuvių kompozitorių operos — J. Kačinsko "Juodas laivas", J. Gaidelio "Gintaro šaly" ir Vyt. Marijošiaus "Priesaika". Dekoracijas piešė dail. A. Valeška, režisavo aktorius A. Dikinis. Operos gastrolės į kitas lietuvių kolonijas dėl labai didelių išlaidų nenumatomos.

Šiaurės Amerikos Lietuvių 1976 m. krepšinio ir tinklinio XXVI-sios žaidynės vyko Toronte gegužės 8-9. Žaidė komandos iš JAV: Čikagos, Clevelando, Detroito, New Yorko, Bostono, Rochesterio, iš Kanados — Londono, Hamiltono ir Toronto. Vakare vyko jaunimo ir sportininkų susipažinimo vakaras Prisikėlimo parapijos salėje.

Pabaltiečių Dainų ir Tautinių Šokių šventė, skirta JAV 200 metų sukakčiai, įvyks Los Angeles mieste, birželio 13. Lietuviams atstovaus vietos Jaunimo ansamblis, vad. O. Ražutienės ir šv. Kazimiero parapijos choras, vad. kompozitoriaus Broniaus Budriūno.

Kanados Lietuvių Katalikų Centras Visuomenininko premijai išrinko Joną Matulionį, 78 m., ir jam įteikė \$ 500 premiją. Laureatas J. Matulionis ypač pasižymėjo vokiečių okupacijos laikais, būdamas finansų generaliniu tarėju, rizikuodamas net savo gyvybę, daug padėjo lietuviškiems reikalams, Kanadoje buvo LB pirmininku, VLIKo ir vėliau PLB valdybos pirmininku, o spaudoj rašo jau nuo 1917 m. politinėmis, ekonominėmis ir tautinėmis temomis.

Printed by Polpress Pty. Ltd.,
23 Clifton St., Richmond, Vic.
Published by Mr. V. Čižauskas
as a President of the Lithuanian
Catholic Federal Committee 38
Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

TĖVIŠKĖS AIDAI

UŽ URALO ŽEMĖS GALO ...

SIBIRAS — tolimas, paslaptingas, gausių turtų žemės kraštas, lietuviams — tremties, bado, šalčio, kančios ir mirties vieta. Tai nuolatinio genocido vieta, kur šimtai tūkstančių lietuvių, vien tik dėl to, kad mylėjo savo kraštą, kad kovoje dėl jo laisvės, kad tvirtai laikėsi savo tikėjimo — savo kaulais nukloto neapbrėptus Sibiro plotus. O toji sibirinė lietuvių tautos golgota prasidėjo labai seniai.

Maskvos karo su Lietuva metu 1654 m. Lietuvos kariai, rusų paimti į nelaisvę, buvo išsiųsti į Sibirą. Po Baro konferencijos, kuri buvo sudaryta kovoti prieš rusų kišimąsi bei priespaudą, įvykdyto sukilimo, carienė Kotryna antroji 1786. VI. 29 įsakė į Sibirą išsiuntė visus į rusų rankas patekusius konfederantus. Jų tarpe buvo ir du vyskupai. Po 1795 m. Kosciuskos sukilimo, Kotrynos II įsakė buvo į Sibirą išvaryta apie 20.000 sukilėlių patriotų, patekusių į rusų rankas. Jų tarpe du lietuviai kunigai — kanauninkas Kulikauskas ir klebonas Salomonovičius. 1797 m. susekta slapta Patriotinė Sąjunga ir šalia daugelio civilių buvo ištremta į Sibirą Vilniaus trinitorius Dambrasukas, dominikonas Cieciskis ir benediktinas Žiulkovskis. Po 1831 m. sukilimo į Sibirą ištremta apie 60.000 žmonių, jų tarpe 12 Lietuvos kunigų. 1831 m. gruodžio mėn. iš Prūsų grįžę pabėgusieji kariai sukilėliai visi atsidūrė Sibire. 1846 m. susektas sąmokslas rengti sukilimą, tarp 31 sąmokslu vadų, vienu nuteistų mirties bausme, kitų ištremtų į Sibirą, buvo ir penki kunigai, o jų tarpe marijampolietis marijonas Kristupas Švirnickas. Daugiausia aukų Sibirui davė 1863 m. sukilimas. Iš Lietuvos tada buvo ištremta apie 30.000 gyventojų, jų tarpe 363 kunigai. O kas sušaukė tuos vėlesniais laikais į Sibirą išgabentus knygnešius, 1905 m. revoliucininkus, patriotus, kurie negalėjo pakelti caro jungo ir priespaudos!

Su rusų okupacija 1940. VI. 15 vėl dideliais būriais lietuviai katalikai iškeliavo Rytų link savo pirmųjų kankinių keliais. Jų skaičius siekia kelis šimtus tūkstančių! O jų kaltė — jie lietuviai ir katalikai, taip pat evangelikai ir kiti. Jie ten žuvo ir žūsta kaip nekaltos, seniau caro, o dabar imperialistinio komunizmo aukos. Tai tikri kankiniai už Dievą ir Tėvynę. Iš jų kraujo ir kančių visiems Tėvynėje gyvenantiems ir po pasaulį išsiblaškiusiems lietuviams srovena gyvoji jėga, pranašaujanti šviesesnę tautos ir Bažnyčios rytojų.

M. Raišupis

Alfonso Bikulčiaus atminimui
1971. 5. 28 — 1976. 5. 28.

Prieš 5 metus didis būrys lietuvių palydėjo a. a. Alfonso Bikulčių į amžinybę.

Prisimename Alfonso kaip karštai mylintį savo kraštą — Tėvynę Lietuvą. Savanorių kovų gimtinės laukuose idiegtos Tėvynės meilės vedinas, jis visą savo gyvenimą tarnavo jai pavyzdingu kariu laisvoje Tėvynėje, tremtyje dirbdamas lietuvių organizacijose, kuriose matė Tėvynės dalelę.

Jo žmona Teresė, norėdama įamžinti Alfonso vardą Australijos Lietuvių Fondo gretose, minėdama jo 5 metų mirties sukaktį, paaukojo A.L. Fondui \$ 100. Graži atminimo auka, kuri primena Alfonso norą, kad karsto neturi puošti gėlės, nes tuo būtų paniekinti tie, kurie žuvo už Tėvynę. Tavo, Alfonsai, mirties sukaktyje meldžiame Aukščiausiojo amžinos ramybės.

Ignas Alekna

BRAZILAS JAUNIMO KONGRESE

III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese įdomią kalbą pasakė Brazilijos Komiteto už Pavergtų Tautų laisvę pirmininkas Caio Vidigal Xavier da Silveira. Pastebėjęs, kad brazilams skaudu matyti bolševikų priespaudoje kenčiančias tautas, jis pabrėžė: "tas skausmas mums ypatingai didelis, kai pagalvojame apie heroiską ir kilnią lietuvių tautą. Tarp Lietuvos ir mūsų brazilų PRO — LIBERTATE komiteto yra ypatingas ryšys ir tai pats stipriausias, koks tik gali tarp žmonių būti. Toji sąjunga, kuri mus jungia su Lietuva tai — katalikybė".

"Didžiąją lietuvių tautos dalį sudaro Romos katalikai. Šita heroiška tauta, turėjusi savo istorijoje nuolatines kovas už laisvę ir už buitį, sugebėjo duoti katalikų tikėjimui tokį pat drąsų prisirišimą, kokį jam davė pirmieji krikščionys". Šitaip lietuvių jaunimui kalbėjo brazilas kovotojas prieš bolševizmą.

Lietuvos istorinės didybės karalaičio Šv. Kazimiero šventės belaukdami, jungiamės mintimis su pavergtos tėvynės ir laisvojo pasaulio broliais katalikais, ryždamiesi ištikimai jungtis į kovą su arštu žmonijos, laisvės ir tikėjimo laisvės priešu — raudonoju Maskvos imperializmu.

"LAISVOJI LIETUVA"

Gimimai Sovietų užimtuose kraštuose

Sovietų Sąjungos vadina mose respublikose gimimų skaičiai yra labai įvairūs. Įdomu, kad į statistiką įeina gimdyvės, pasiekusios 45-49 metų amžiaus, ir jų yra kiekvienoje respublikoje. Bendrai imant, visoje Sovietų Sąjungoje 1973-74 metais 1.000-iui moterų, turinčių 15-49 metus amžiaus, vidutiniškai teko 66,8 gimdymai. Europinėse respublikose gimimai iš 1.000 moterų labai skiriasi nuo Azijinių respublikų. Pvz., Lietuvoje iš 1.000 moterų gimė 60,9 vaikai, Latvijoje — 54,4, Estijoje — 57,9, Ukrainoje 55,3, Gudijoje 55,7, Armenijoje 84,7, Moldavijoje 75,1, Gruzijoje 69,4 ir Federalinėje Rusijoje 66,8. Tuo tarpu Azerbeidžiane gimė 108,0, Uzbekijoje 156,9, Kirgizijoje 131,6, Tadžikijoje 170,6, Turkmenijoje 158,6, Kazakijoje 94,1.

Imant motinų amžių, vaisingiausi gimdymų metai yra 20-29, liesiausi 45-49. Pastarojo amžiaus 1.000 moterų Lietuvoje 1973-74 metais teko tik 0,9 gim-

PRANAŠAUJA KARĄ

Komunistinė Kinija pranašauja neišvengiamą karą su Sovietų Sąjunga. Šią žinią parsivežė Pekine ir kituose miestuose viešėjusi JAV kongreso delegacija. Pasak kiniečių politikų, šio karo negalės išvengti ir JAV, bet ji gali atidėti savo stiprią laikyseną V. Europoje. Panašų kiniečių įspėjimą paskelbė ir Londono laikraščio "The Times" korespondentas O. Hazelhurst, kelionėje į Pekiną lydėjęs Britanijos užsienio reikalų ministerį A. Croslandą. Kinijos užsienio reikalų ministeris Čiao Kuan-hua patarė V. Europos ir JAV vadams ruoštis neišvengiamam karui su Sovietų Sąjunga. Jo teigimu, Sovietų Sąjunga suvaidins puolimą Rytuose, bet pagrindinį smūgį nukreips į Vakarų Europą.

— Europoje komunizmas dešimtis metų švelnesniu. Prancūzijos komunistų lyderis George Marchais paskelbė, kad krašte visi komunistai sveikinsis ne su iškelta kumštumi mušimui, bet su išskėstais pirštais — atekite pas mus! Italijos komunistų partijos lyderis Enrico Berlinguer irgi labai gerina rinkėjams — nebijokite mūsų! Bet Prancūzijos prezidento Valery Giscard d'Estaing ta komunistų propaganda nesuvilioja ir jis sako, kad kur tik komunistai atsisėda į valdžią, netrukus jie užgniaužia bet kokią demokratinę laisvę.

— Maskva. Sovietų centrinę Aziją sukrėtė baisūs žemės drebėjimai, padaryta daug nuostolių, bet Maskva daugiau nepateikia informacijų, neišleidžia užsienio žurnalistų į nukenėjusias vietas. Mažesni žemės drebėjimai užregistruoti JAV Colorado kalnuose, N. Zelandijoje ir Peru Andų kalnuose bei didesnių nuostolių.

dymas, o Tadžikistane — 24.

Iš šių duomenų galima padaryti tokias išvadas: kai visoje Sovietų Sąjungoje 1.000 moterų vidutiniškai pagimdė 66,8 vaikus per metus, o Azijos respublikos, kuriose daugiausia gimdoma, gyventojų turi ne daug tai lietuvių tautai su jos 60,9 gimdymų, neatrodo, kad būtų pavojaus paskęsti kitų tautų didesnio gyventojų prieauglio jūroje. (Duomenys imti iš 1975 m. Vestnik Statistiki Nr. 12). (ELTA)

IR KO JAM OK. LIETUVOJ REIKIA ?

Vilnius. — Vilniaus Elta pranešė apie Naujosios Zelandijos ambasadoriaus lankymąsi ok. Lietuvoje. Pranešime sakoma:

"Gegužės 5-6 dienomis Tarybų Lietuvoje su oficialiu vizitu lankėsi Naujosios Zelandijos ne paprastas ir įgaliotasis ambasadorius Tarybų Sąjungoje Brajenas Sidnėjus Lendramas su žmona.

Pirmąją viešnagės dieną svečius priėmė Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Priežidiumo pirmininkas A. Barkauskas. Pokalbio metu jis papasakojo apie respublikos ekonomikos, kultūros ir mokslo pasiekimus devintajame penkmetyje, apie Tarybų Lietuvos liaudies ūkio tolesnio vystymo planus, vadovaujantis TSKP XXV suvažiavimo nutarimais. Pokalbyje dalyvavo Lietuvos TSR užsienio reikalų ministerio pavaduotojas V. Zenkevičius.

Tą pačią dieną N. Zelandijos diplomatas su žmona lankėsi Lietuvos TSR Užsienio reikalų ministerijoje, kur buvo aptarti abi puses dominantys klausimai.

Svečiai taip pat susitiko su Vilniaus miesto vykdomojo komiteto pirmininku A. Vileikiu.

Respublikos užsienio reikalų ministerija N. Zelandijos nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus TSRS B. S. Lendramo garbei suruošė pietus".

Vilnius. — Telegrama iš Vilniaus pranešama, kad gegužės 3 staiga mirė vienas geriausių okup. Lietuvos solistų, tenoras Valentinas Adamkevičius. Mirė lipdamas į troleibusą, širdies smūgio ištiktas.

Velionis buvo gimęs 1925 liepos 6 Kaune. 1950 metais baigė Kauno konservatorijos dainavimo klasę, vedamą Kipro Petrausko. 1950-1954 studijas tęsė Leningrade. Vėliau dirbo operos ir baleto teatruose, Lietuvos konservatorijoje dėstė dainavimą. 1963 paskirtas solinio dainavimo klasės vedėju. Yra sukūręs visą eilę vaidmenų. Su teatrinėmis ir solo gastrolėmis lankėsi visoje eilėje kraštų anapus geležinės uždaros. Su jo mirtimi Lietuva neteko vieno geriausių savo dainininkų.

Australijos Lietuvių Dienos

Australijos Lietuvių Dienų rengimas yra tiesioginėje ALB Krašto Valdybos žinioje. Būsimų L. Dienų oficialioji rengėja yra p. Dana Jokubauskaitė — Levickienė, ALB Krašto Valdybos narė kultūriniais reikalams.

D. Levickienė pakvietė inž. Kęstutį Lyniką Australijos Lietuvių Dienų Melbourne Rengti Komiteto pirmininku, kuris pakvietęs parengimų vadovus sudarė pilną Komitetą. Komitetas, pasiskirstęs darbais deda pastangų, kad AL Dienos sėkmingai pavyktų.

Turėjau pasikalbėjimą su p. D. Levickiene, oficialia AL Dienų rengėja. Tomis mintimis noriu pasidalinti su skaitytojais.

D. Levickienės pareiškimu AL Dienos buvo, yra ir bus didžioji tautinė visos Australijos lietuvių šventė. AL Dienas paruošti nepakanka sudaryti komitetą ir paskelbti parengimų programą. Reikia visos Australijos lietuvių tautinės garbės ir pareigos supratimo, visų Australijos lietuvių ryžtingo ir kruopštaus nenuilstamo darbo. Ne ALB Krašto Valdyba, ne komitetas, bet visi Australijos lietuviai: dainininkai, sportininkai, šokėjai, jaunimas, studentai, suva-

žiavimų atstovai ir kiti, neišskiriant ir svečių, rengia Australijos Lietuvių Dienas. Be jų AL Dienų nebūtų.

Visi šiai didžiajai šventei ruošiamės, jos laukiame, pareiškė p. D. Levickienė, dėkime ją paruošti pagal savo pagalbą ir sugebėjimus. Šis didžiulis darbas duos atsparą ir stiprybę ateities darbams.

Iš paskelbtos L. Dienų parengimų programos matome tuos pačius parengimus, kaip ir buvusiose L. Dienose, tačiau, saiko p. D. Levickienė, ieškoma būdų, kad pareigimai būtų patrauklesni, turėtų naują veidą.

Jau yra nutarta, kad i Lietuvių Dienų atidarymą, i Dainų Šventę, i Tautinių Šokių vakarą, bus kviečiami Australijos valdžios, įstaigų, bažnytinių bendruomenių atstovai, ižymūs asmenys ir kitų tautybių atstovai. Tie parengimai turi būti aukšto lygio, nes nuo jų priklauso vertinimas mūsų vardo.

Žinome, kad i Tarptautinį Eucharistinį Kongresą Melbourn ir i L. Dienas Adelaidėje buvo atvykę lietuviai iš Amerikos. Malonu, pareiškė p. D. Levickienė, kad ir i būsimas L. Dienas jau organizuojama Amerikos lietuvių ekskursija, kurioje numatoma bus apie šimtas lietuvių, jų tarpe PLB vadovaujančių asmenų bei meninių pajėgų.

Ši maloni žinia ne tik skatina mus sukrusti, pareiškė p. D. Levickienė, bet taip pat įpareigoja, ypač melbourniečius, lietuvišku vaišingumu priimti atvykstančius svečius ir parengimų dalyvius, kaip savo Brolius ir Seses, teikti įmanomai gerinę globą ir paslaugą. Melbourn-

SPAUDOJ IR GYVENIME

Britų parlamentarės laiškas latvėms

Britų konservatorių partijos pirmininkės Margaretos Thatcher pasakyta kalba Didžiosios Britanijos vyriausybei ir laisvam pasauliui nepasiduoti Sovietų Sąjungos varomai detentės propagandai, bet objektyviai įvertinti šios didžios valstybės karinių pajėgų nuolatinį stiprinimą, rado gyvą atsisaukimą visame pasaulyje. Panašiai kalbėjo ir JAV buvęs apsaugos ministras Šlesingeris ir taip pat Vakarų Vokietijos balsai prieš Sovietų Sąjungos "taikos metu nebesuprantamą apsiginklavimą".

M. Thatcher gavo kelis tūkstančius laiškų su padėkos pareiškimu už jos pasakytą perspėjimo kalbą parlamente. Tarp tų laiškų buvo ir Anglijoje gyvenančių latvių moterų DVF (Daugavas Vanagių Federacija) Londono skyriaus vadovės laiškas. Jame buvo pareikštas pasitenkinimas ir padėka M. Thatcher, kad ji — moteris pirmoji išdrįso viešai pasakyti tą, ką šiuo metu reikėjo pasakyti — kad pavojaus laisvajam pasauliui sudaro pasaulyje didžiausia imperialistinė valstybė — Sovietų Sąjunga.

"Mes, latvės žinome ką reiškia netekti savo gimtojo krašto ir laisvės. Mūsų šeimos vis dar tebėra išskirtos ir mes negalime susitikti su savo artimais".

I šį latvių moterų laišką opozicijos vadė parlamente, Mar-

niečiai šią pareigą atliko praeityje, tiki, kad garbingai atliks ir artimoje ateityje — Lietuvių Dienose.

Ig. Alekna
AL Dienų Komiteto
Spaudos — Informacijos narys

gareta Thatcher atsuntė Daugavas Vanagėms jos pačios rašytą laišką, kur ji padėkojo už jai pareikštą dėkingumą: "Aš jaučiu, kad yra būtinas reikalas perspėti mūsų žmones aiškiai ir suprantamai apie tai, kas mums grasina ir nurodyti ką mes turime daryti, jei mes norime išlaikyti mūsų laisvę ir demokratinį gyvenimo būdą".

Dėkingumo žodžius Thatcher dėl jos pasakytos kalbos pareiškė jai ir daugelis britų politikų, kartu pareiškdami savo nepasitenkinimą dėl britų apsaugos ministro Mason užpuolimo opozicijos vadei, nes tas užpuolimas buvęs "visai pagal Kremliaus skonį". Daug protestų jai paskelbė ir sovietinė spauda.

A. T.

— o —

"Visų šalių proletarai, naujam penkmetui numatyta iš juodos Afrikos padaryti raudoną Afriką" (Iš vokiečių spaudos).

TĒVIŠKĒS AIDŲ prenumeratos reikalu: Tėviškės Aidų prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų šventoriuje priima V. Junokas. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimekėti.

Kitų vietovių mūsų prenumeratorius prašome prisijungti prenumeratas, arba įmokėti platintojams. Metinė prenumeratos kaina \$ 11, Tėviškės Aidų Rėmėjo prenumerata — \$ 15.

J. SLAVĖNAS

SMILGIENĖS LĖLĖ

Atėjo Velykos. Jos šiemet šiltos. Susprogo medžiai, sužydėjo vyšnios ir alyvos. Saulutė taip meiliai šildė, kaip Lietuvoje per Sekmines. Smilgiai rengėsi šventėm. Išpirko pagal korteles viską, kas tik dar buvo likę. O kai ko buvo duodama švenčių proga daugiau. Kiaušinių Smilgieniei buvo pažadėjusi duoti ūkininkė, pas kurią ji nueidavo dirbti. Todėl Didįjį Šeštadienį tuojau po pusryčių Smilgienė ir išėjo į kaimą. Čia ji dar padės šeimninkei apsitvarkyti, o grįždama parsineš kiaušinių, o gal ko ir daugiau. Nusimargins margučių — jie primins Lietuvos Velykas.

Nuėjusi į kaimą Smilgienė rado ūkininkę irgi besitvarkančią šventėms — tvarkomi kambariai, rengiami kepiniai. Prieš šventes visur yra pakankamai darbo. Smilgienė tuojau kibo į darbą: plovė grindis, tvarkė baldus, indus, padėjo šeimninkei ruošti pyragaičius.

— Flieģeralarm! — suriko į kambarį įbėgęs šeimnininkės berniukas. — Lėktuvai jau arti!

Tikrai, dabar ir moterys išgirdo sirenų raudojimą. Smilgieniei smigo į širdį — miestą tikrai gali bombarduoti... Išbėgo laukan ir pirmoji mintis — bėgti namo! Bet šeimnininkas suriko "slėptis, lėktuvai". Visa šeima ir Smilgienė pasileido į sodą, kur buvo įrengtas rūsys — slėptuvė. Smilgienė į rūšį ėjo paskutinė. "Eisiu namo" — pagalvojo ir nie-

ko netarusi leidosi pro galą tvarto. Bet čia pat iškišęs galvą iš rūsio šeimnininkas suriko: "Moteriške, kur eini? Lįsk į rūšį. Argi tu nubaidysi lėktuvus?"

Smilgienė grįžo į rūšį, bet sustojusi prie pat angos, žvelgė į miesto pusę. Nuo vakarų pusės, mėlyname danguje ryškėjo kelių dešimčių lėktuvų apybraižos. "Gal skris pro šalį", smelkėsi į galvą mintis. Lėktuvai pasuko kiek į šalį, bet vienas išsiskyręs skrido miesto centro kryptimi. Nuo jo atsiskyrė tamsių dūmų kamuolys ir įstriža linija skrido žemyn, palikdamas paskui save dūminę juostą. Netrukus pasigirdo ausis rėžiantis staugimas, iškilo virš miesto juodų dūmų debesys ir juos lydintys ausis kurtinanti trenksmai. Juos lydėjo nauji dūmų kamuoliai, besikartoją trenksmai, susiliedami į kurtų griaudimą, miestas paskendo dūmuose, vis ir vis naujai kylančiuose.

Smilgienė nerimo. Gerklėj sausa, širdis plakė. Norėjo tuojau šokti iš rūsio ir bėgti tiesiai per laukus į ten, kur dar tebevirė pragaras. "Kur vyrai, ar suspėjo su mergaite pasiekti slėptuvę" — kankino mintys.

Pagaliau siautimas, trukęs apie pusę valandos, liovėsi. Lėktuvai vėl pasuko į vakarus ir nuskrido tolyn, palikdami paskui save pilkas dūmų juostas ir dūmuose paskendusį miestą.

Smilgienė išsoko iš rūsio pirmoji. Nėjo

į kambarį ir lyg negirdėdama šeimnininkės kvietimo pasiimti kiaušinius, ji bėgo per sodą į kelią, o iš čia — tiesiai takeliais, ežiomis į rūkstantį miestą. Pasiekusi plentą ji dar paspartino žingsnius. Plentu skubėjo artimesnių kaimų ir miestelių ugniagesiai.

Pasiekusi priemiesčius Smilgienė stengėsi surasti gatves, kurios arčiausiai veda į Parkstrasse. Bėgo viduriu gatvės, šokinėjo per stogų čerpes, langų bei durų rėmus, išverstas tvoras. Po kojomis girgždėjo stiklai, skardos gabalai pastojų kelią. Parkstrassės Smilgienė nepažino. Jau pat jos pradžioje kelią pastojų krūvos plytų, pagalių, sulaužyti baldai. Iš daugelio namų langų veržėsi liepsnos ir dūmai, viršuje iškilę jungėsi į juodus debesis ir temdė dangų. Gatvėje karšta, aštrūs dūmai užima kvapą. Smilgienė uždususi bėgo per plytas, suko per kiemus, skverbėsi pro ugniagesius ir žmones. Ne ji viena bėgo — bėgo daug vyrų, moterų, vaikų. Iš griuvėsių, iš buvusių kiemų, žmonės skubėjo į visas puses. Kiekvienas skubėjo ten, kur buvo likę kas nors mielo ir brangaus.

Smilgienė, prasiveržusi per bendrą sąmyšį, dusdama dulkėse ir dūmuose, žvelgė į tą gatvės vietą, kur jos namas turėjo būti. Bet kur jis, argi čia ne ta gatvė? Čia gi Parkstrasse!

(Bus daugiau)

Iš Lietuvos

* * Vilniaus televizija ateistinei propagandai naudoja pas tovią laidą "Argumentai", kurioje pasisako ateizmo skleidėjai. Neseniai pagamintas rež. V. Dabašinsko ir F. Mačiansko antireliginis filmas "Ar tiki?" Televizijos žiūrovams jis pateikia įvairiose Lietuvos vietose nufilmuotus tikinčiųjų ir ateistų pasisakymus, montažo dėka sudarydamas diskusijų iliuziją.

* * Vilniaus adresų biuras turi beveik visų Lietuvos gyventojų kartoteką. Į korteles jie įrašomi tada, kai sulaukia 16 m. amžiaus ir gauna Sovietų Sąjungos pasą. Per vieną darbo dieną biuro tarnautojams tenka atlikti apie 4.000 adresų bei pavardžių pakeitimų, atsakyti į paskirų piliečių ir organizacijų 8.000 paieškojimų. Kas savaitę Lietuvoje tuokiasi apie 1.000 porų.

* * Režisieriui Jonui Jurašui ir jo žmonai Aušrai, pasitraukusiems į Vakarus, suniekin ti, bolševikai griebėsi "sunkiosios artilerijos", pasinaudodami net ir geriausiu tenoru solistu Virgilijum Noreika. V. Noreika dabar jau yra Vilniaus operos ir baleto direktorius bei meno vadovas, kylantis kompartijos narys, tai "Tiesoje" gerokai jis, pakeikė Jurašus.

* * Bacho "Kalėdų Oratoriją" Vilniuje ir Kaune atliko P. Bingelio vadovaujamas Kaino choras, operos sopranas G. Apanavičiūtė, mezzo sopranas Nijolė Ambrazaitytė, Leningrado operos tenoras K. Pluznikovas, bosas A. Volodosis, vilnietis vargonininkas B. Vasiliauskas ir simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras, diriguojamas J. Domarko.

* * Lietuvių Kalbos gramatikos II tomą išleido Mokslo leidykla, skirtą lietuvių kalbos sintaksinei sandarai, turi viršum 2.500 psl.

* * Kunigų skyrimą į parapijas, jų perkilnojamą griežtai reguliuoja komunistinė valdžia. Šiuo metu valdžia siekia, kad kunigai liktų priklausomi ne nuo vyskupų, bet nuo parapijos komitetų, kurie stengiamasi sudaryti iš komunistų ir ateistų, kad juose nebūtų "liaudies priešų", kad uoliai šnipinėtų kunigų darbą, sektų tikinčiuosius.

* * Vilniaus "Tiesa" IV. 27 rašo, kiek okup. Lietuvoje yra kelių ir kaip jie tvarkomi. Bendras kelių ilgis 33.290 km, iš jų 5.513 km asfaltuoti. Tiltų yra 1.782. Numatyta nauja magistralė iš Vilniaus į Ukmergę, perstatomas plentas iš Radviliškio į Panevėžį. Keliai Lietuvoje statomi pirmojo eilės kariniams reikalams.

* * Lietuvos fabrikuose daug rusų, tai lietuvis kalba šitaip: "Dirbu padvale gruzėiku. Nukrito ant kojos jaščikas, tai načalnikas ir liepė ateiti spravkės, kitaip užskaitys pragulą"

KAMBODIJOS TRAGEDIJA

Kambodijos komunistai su savo tautiečiais elgiasi blogiau nei Hitleris su žydais

Mao Chhay, buvęs teisėjas Kambodijoje, dabar pabėgėlis, pasakoja, kokią tragediją pergyveno Phnom Penh gyventojai, išvaryti į laukus, ir kaip buvo žudomi.

Vienoj kryžkelėj, apie 10 ar 15 mylių nuo Phnom Penh, komunistų kareiviai pradėjo kitą siojimą: iš minios išskirdavo gražiau atrodančius, inteligentiškus ar geriau apsirengusius vyrus. Tikrino ir pagal iš anksto sudarytus sąrašus. Juos palikdavo patikrinimo vietoje. Paskui su jais tą patį padarė, ką ir su buvusiais Lon Nol kariais: susodino į sunkvežimius, pavėžėjo toliau ir nužudė tokiu pat būdu.

Dar vienoj kryžkelėj, apie 15 ar 20 mylių nuo sostinės, pradėjo skirstyti geriau atrodančias moteris. Jų nesusaudė, tik nuvežė gan toli į tuščius laukus ir ten paleido, Jos turėjo mirti baidu ar troškuliui. Pačias jauniausias, gražiausias merginas paliko dar trečiojoje vietoje — jos bus komunistų kareivių žmonomis. Pagaliau dar po kelių mylių, ketvirtojoje vietoje, vyrus, kiek jų buvo likę, atskyrė nuo žmonių, o motinas nuo vaikų. Scenos buvo baisios. Visi žinojo, kad šeimos daugiau nebus sujungtos. Naujai komunistinei bendruomenei kurti turi būti viskas sugriauta, nežiūrint aukų ir kančių. Niekas nebuvo tikras, kuris iš šeimos mirs pirmas ir kokių kankinimų susilauks. Jie norėjo mirti nors kartu. Čia teisėjas Mao Chhay sako, kad Hitlerio režimas žydų šeimas taip pat žudė, bet dujų kameroje mirė kartu vyrai su žmonomis, o dabar, kai žudo tautiečiai savuosius, elgiasi žiauriau, žudo palengva ir skyrium.

Juo toliau nuo Phnom Penh, tuo daugiau prie kelio buvo lavonų. Vis daugiau buvo kritusių vaikų ir senelių.

Sovietų laive žuvo 100 karių

Paryžius. — Agence France — Presse pateikė dar daugiau žinių apie pernykštį sukilimą sovietų laive ir sako, kad užmuštų, sušaudytų buvo 100 žmonių.

Iš gerai painformuotų ir patikimų sluoksnių prancūzų agentūra patyrė, kad 1975, lapkričio 7, atominis, raketomis ginkluotas, sovietų laivas naikintojas Storoževoj (Sargybinis) buvo tada Baltijos jūroje, kai sukilę kareiviai užrakino kapitoną ir kitus karininkus jų kabinose ir pasuko į Švedijos vandenį. Laivas paprastai stovi Sevastopolio uoste, Juodojoje jūroje. Priešasčių sukilimui minima daug, tarp jų blogas gyvenimas tarp atskirų tautybių, nepaprastai griežta disciplina ir kiti žiaurumai. Laive būvę kareiviai buvo jaunesnės generacijos žmonės — geriau išmoksinti, labiau linkę kritikuoti negerumus ir daugiau reikalauja.

Laivas dar nebuvo įplaukęs

Vergų stovyklos

Toliau rašoma, kad atskirtos nuo vaikų ir vyrų moterys buvo uždarytos į didžiules stovyklas, kur nebuvo jokių pastatų, ir verčiamos dirbti, purenti žemę. Kiek toje vietoje buvo galima rasti medžių ar lapų, jos pasidarė šiokias tokias palapines. Nei viena jų neišvengė išniekinimų. Apie atskirtus vyrus biuletenis nerašo, neturima tikrų žinių.

Toliau rašoma, kad Khmer centro komitetas nutarė likviduoti daugiau kaip du milijonus savų piliečių iš bendro skaičiaus Kambodijoje septynių milijonų, sukurti žemės ūkio valstybę, su naikinti visa, kas primintų praejusius laikus, likviduoti išmoks lintą elementą. Apie naujos bendruomenės kūrimą buvo paskelbta tik atsisaukimuose, nes nei laikraščiu, nei žurnalu Kambodijoje nėra. Sunaikinti ne tik išmoksinti vyrai, bet ir pamokyti berniukai virš 10 metų, nes, sakoma, juos perauklėti jau būtų per sunku.

Likviduojama ir religija

Kambodijos komunistai pakartojo Lenino žodžius, kad religija yra "liaudžiai opiumas", ir jai negali būti vietos, ji stabdanti civilizacijos progresą. Uždrausta bet kokia krikščionių ar budistų religinė praktika. Budistų vienuoliai priskirti ganyti bandas ir auginti ryžius. Visos knygos, ne būtinai religinės, deginamos, neveikia jokios mokyklos. Liepta pakeisti ir visiems pavardes, kad kartais nesumanytų sudraskytos šeimos ieškotis savųjų.

Tokį raportą pateikė buvęs Kambodijos teisėjas, dabar gyvenęs Amerikoje, surinkęs autentiškus faktus iš sugebėjusių pabėgti liudininkų. Tebūnie žinoma pasauliui.

KATALIKIŠKAME GYVENIME

— **Albury:** Gegužės 1-2 vyko Viktorijos Katalikų Moterų Sąjungos metinė konferencija, dalyvavo 300 delegacijų, atstovaujančių 87 skyrius. Visi skyriai ypač veikia labdarybėje, parapijų veikloje, vaikų ir senelių socialiniam aprūpinime, ligonių lankyme. Konferencija pradėta šv. Mišiom, atnašautom vysk. Carrol.

— **Perth:** Vakarų Australijos Katalikų Švietimo departamentas kreipėsi į Federalinę valdžią, kad jai mažinant išlaidas, neatitrauktų paramos katalikų mokyklom, nes tai būtų didelis pavojus toliau išlaikyti katalikų mokyklas.

— **Sydney:** Australijos 40 vyskupų, atvykus dar kitiems 25 vyskupams iš N. Zelandijos, Papua, N. Gvinėjos ir Pacifiko salų, gegužės 7 d. pradėjo metinę vyskupų konferenciją aptarti užjūrių pagalbą, švietimo reikalus, spaudą, labdarybę.

— **Melbournas:** Arkiv. Little, prieš išvykdamas į vyskupų konferenciją, pašventino šv. Cecilijos bažnyčios pamatus South Camberwell. Statyba kainuos \$ 248.000, turės 400 sėdimų vietų. Surinkti statybai pinigų sudarytas Plytų fondas, už \$ 1 bažnyčiai įmūrijama 10 plytų. Per pirmąsias dvi savaites tikintieji Plytų fondui jau įnešė \$ 7.566.

— **Saigonas:** Raudonųjų grandinės jau surakino Pietų Vietnamo Bažnyčią. Tūkstančiai tikinčiųjų koncentracijos stovyklose, niekam neprileidžia jų aplankyti, kiek jų ten mirė niekas nežino. Visi buvę kariuomenės kapelionai suimti ir dingę be jokios žinios, kur juos nudaigojo. Religijos mokymas mokyklose griežtai uždraustas. Be valdžios leidimo negalima susirinkti daugiau kaip trim žmonių, negalima pašventinti nei naujo kunigo, nei vyskupo. Labai trūksta vaistų, Vatikano siunčiamus vaistus neįsileido.

— **Roma:** Šv. Petro bazilikoje popiežius Paulius VI palaimintoju paskelbė jugoslavų kapuciną kun. Leopold iš Castlenuovo, kuris gyvas būdamas išpažinčių klausydavo net po 15 valandų kasdieną. Popiežius ypač atkreipė dėmesį į išpažintį ir sako, kad išpažintis ir šią dieną dar nepaseno, o dvasios vadovai turi išpažintį laikyti vienu iš pačių svarbiausiųjų auklėjimo ir dvasinio gyvenimo pagrindų. Individuali išpažintis yra Dievo malonės ir ramybės šaltinis.

— **Vatikanas:** "L'Osservatore della Domenica" redaktorius Alessandrini kaltina Italijos spaudą, apimant ir didžiulius dienraščius, kad paskutiniu metu pradėjo varyti antikatalikišką propagandą, pajuokia Bažnyčią, Apaštalo Sostą, ko anksčiau nebūdavo Italijos spaudoje.

POVILUI GRAŽIUI reiškiamo užuojautą, Lietuvoje mirus mielai sesutei TAFILEI.

A. S. Useliai

Melbourno "Aušros", Teatras Adelaidėje

Melbourno Lietuvių "Aušros" Teatras gegužės 1 d. lankėsi Adelaidėje. Regina Mačienė — Teatro režisierė atvežė Sofijos Kymantaitės — Čiurlionienės 4-rių veiksmų dramą — "Aušros Sūnūs".

Vaidinimas vyko LK Centro salėje 7 val. vak. Apšvietimas V. Vosylius. Dekoracijos p. R. Mačienės sukurtos ir atsiųstos iš Melbourno. Dekoracijų sukūrimo p. R. Mačienė pasižymi kaip dailininkė.

Veiksmas vyksta labai neto limoje praeityje — Kražių skerdynių laikotarpiu 1893 m. Veiksmo vieta — knygnešio Rusteikos pirkia, o paskutiniame veiksmo — miške, po Vaidevučio akmenu įrengta niekam nežinoma iš Prūsų gabenamų knygų slėptuvė.

Stebint šį "Aušros Sūnų" pastatymą Adelaidės scenoje, man teko sėdėti gana toli nuo scenos, salės gale, bet nežiūrint nuotolio, aktorių dialogai buvo ryškūs ir suprantami.

Sofijos Kymantaitės — Čiurlionienės veiklas "Aušros Sūnūs" mums atskleidžia mūsų tautos istorinę tikrovę. Tai neįlyginant veidrodis, kuris leidžia mums pažvelgti į netolimą mūsų tautos praeitį. Į tragiškus Kražių įvykius, į knygnešių gyvenimą, į mūsų protėvių kančias ir kovas už laisvę.

Pagrindiniai šio veikalo veikėjai — knygnešys Rusteika ir jo šeima. Rusteikos rolę puikiai atliko Vyt. Miliauskas, o jo sūnaus Jurgio — Vidas A. Mačys, režisierės R. Mačienės sūnus. Pažymėtina, kad V. Mačys jau čia Australijoje yra baigęs aukštąjį mokslą. Taigi akademikas ir labai užimtas, bet vis dėlto jis dar suranda laiko lietuviškajam teatrui ir puikiai kalba lietuviškai.

Knygnešio žmonos Rusteikienės rolę vaidino Viltis Kružienė. Jos rolę nepavydėtina. Nors būdama knygnešio žmona, ji visą laiką priešinasi savo vyrui. Priekaištuoja jam, kad jisai gabendamas iš Prūsų knygas stato save į pavojų. Idealai ir kova už teisingumą prieš rusų okupantų priespaudą jai nesuprantami. Ji egoistė, suprantanti tik materialines vertybes. Scenoje gal būt per daug gestikuliacijos ir permaža užsiėmimo. Anų laikų lietuvių kaimietės visą laiką ką nors veikdavo. Ar tai mezgdavo, ar kitą kokį darbėlį rankose turėdavo, bet visuomet būdavo užimtos savo nepabaigiamais namų ruošos darbais.

Knygnešio duktė Rožė. Jos rolę atlieka Aldona Butkutė. Šią sunkią ir labai tragšką jaunos ir naivios mergaitės rolę ji atliko labai gerai. Kartu su savo broliu Jurgiu ji skaito lietuviškas knygas. Pritaria savo tėvui Rusteikai, nori, kad brolis važiuotų į Ameriką. Žavisi didinga Lietuvos praeitimi.

Bet štai! Laikrodininku apsimetęs pasipina rusų žandarų šnipas Albinas Stinkis. Šį nieką vaidina Edvardas Šidlauskas. Scenoje jis atšiauria savo laikysena, grubiais žodžiais, iš karto sukuria neigiamą, atstumiantį tipą — antagonistą. Gabus artistas. Tiesiog neįtikėtina kaip tokią padori Roželė gali juo pasi-

tikėti. Betgi, čia jau autorės Sofijos Čiurlionienės reikalas. Tokius charakterius ji sukūrė, tokie ir yra. O jie dramai būtinai reikalingi — be jų nėra dramos.

Barbora Dainaitė — knygnešių padėjėja — elgeta. Šią rolę atliko Bronė Naujokaitienė. Ji miršta pavargusi knygas be-nešiodama ir laisvės trokšdama, širdžia nukamuota. Graudu ir liūdna žiūrėti į šią mišką prie knygų slėptuvės mirštančią senutę.

Liūdnumo ir tragikos į sceną dar įneša iš Kražių atbėgęs sužeistas kaimynas Šatkus. Jo rolę atlieka Eugenijus Žvinakis.

Rusų žandarus vaidina Adomas Adomaitis ir Vincas Motuza. Jie savo roles atlieka pakankamai gerai, kaip žandarams ir pridera. Dalinasi už knygnešio Rusteikos galvą paskirtais pinigais, kuriuos jie tikisi gauti, kai sugaus knygnešį Rusteiką.

Ketvirtajame veiksmo prie knygų slėptuvės miške, įvyksta susišaudymas tarp žandarų ir knygnešių Rusteikos ir jo sūnaus Jurgio. Krinta Rusteikos sūnus Jurgis, o jo sesuo Roželė, pamačiusi, kas įvyko, šaukia: "Ką aš padariau! Ką aš padariau!" Čia ir atsiveria visa didžioji vidurinė Roželės tragedija.

Melbourno "Aušros" teatro artistai šią paskutinę veiksmo sceną atliko įtikinančiai ir labai gerai.

Pasibaigus vaidinimui, Pranas Pusdešris nuoširdžiai padėkojo Melbourno "Aušros" teatro dalyviams už kultūrinį bendradarbiavimą su Adelaidės lietuviams. Taip pat teatro dalyvių sveikino Adelaidės Lietuvių Bendruomenės pirm. p. Vyt. Neverauskas.

L. Pakalnis

Prelatas J. Miliauskas, 82 m., mirė Scantone, Pensilvanijos valstijoje, JAV, balandžio 30. Buvo iškylus veikėjas, visose lietuvių parapijose telkė lietuvių į d-jas, ruošė įvairius lietuvių renginius, ypač rūpinosi lietuviškomis mokyklomis.

Paryžiuje Lietuvių Katalikų Centras į prancūzų kalbą išvertė ir išleido "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" Nr. 20 ir plačiai paskleidė prancūzų visuomenėje ir didžiojoje spaudoje.

BĖGA NUO SAVO TAUTOS, KAS NESKAITO LIETUVIŠKOS SPAUDOS.

PADEDU UŽPILDYTI METINES MOKESČIŲ APYSKAITAS (INCOME TAX)

R. Špokas A.A.S.A. (Senior), M.N.A.A.
8 French Court
Watsonia 3087
Tel. 435 3232

Skautininkų Ramovės sueiga

Į skautininkų Ramovės sueigą IV. 10 sesės J. Žitkevičienės bute, Moonee Ponds, susirinko per 20 sesių ir brolių. Ramovės seniūnas A. Pocius savo pranešime pabrėžė pagrindinį šios sueigos tikslą — tai šeštoji Tautinė Stovykla Melbourne 1978 m. pradžioje. Skautininkai nėra tie sioginiai įsijungę į paruošiamuosius darbus, tačiau jaučia gyvą reikalą talkininkauti Rengimo komitetui. Seniūnas kvietė jungtis į mecenatų eiles patiems bei tokių mecenatų paieškoti pažįstamų tarpe.

Trumpus pranešimus apie paruošiamuosius Tautinės Stovyklos darbus padarė Rengimo komiteto pirm. H. Antanaitis ir komiteto išd. Vaitkus. Trumpai "Džiugo" Tunto veiklą apžvelgė tuntininkas Ramanauskas. Sekančių metų pradžioje Melbournui tenka ruošti Rajono Stovyklą. Tolimesniame pasikalbėjime ta tema patirta, kad kai kurių čia esančiųjų turimomis žiniomis ne visi tūntai priitaria Rajoninės Stovyklos idėjai. Po trumpų pasiaiškinančių diskusijų, prieita vieningos nuomonės, kad Rajoninė Stovykla sekančių metų pradžioje yra būtina, nes tai yra ne tik darbo metų apvainikavimas, bet kar-

Laiškas Redakcijai

Gerbiamas Redaktoriau, "T. Aiduose" Nr. 18 nepasirašęs korespondentas iš Brisbanės, parašydamas labai tiksliai Vyto ir Betty Lorencų sidabrinių vestuvių šventę, įterpė ir tokį "žodelį": "Jis, atseit Vytautas padeda Kl. Stankūnui vesti chorą" Aš prieš Vytautą nieko blogo neturiu ir jis yra mano auksinis draugas. Žodžiui patvirtinti, galiu priminti ir mano korespondenciją "Mūsų Pastogėje" apie minimą šventę, bet kartu esu ir neteisybės nemylėtojas. Tiesa, su pertraukėlėmis, bet jau 25 metai kaip apyblogiai ar visai blogai vedu Brisbanės lietuvių chorą, bet grynai pagal savo "išmislą". Per paminėtą laiką jokių padėjėjų ar patarėjų nesu turėjęs. Išvykdamas į Melbourną pereinamąjį Kalėdų metų, prašiau Vytautą, kad padiriguotų chorui bažnyčioje mano išmokintoms giesmelėms, ką Vytautas nuoširdžiai atliko. Tai ir viskas. Tiesa, grįžęs prašiau Vyto, kad jis perimtų chorvedybą man taip nusibodusią, bet jis nesutiko, todėl tebevargstu ir dabar aš. Čia yra menkinėkis ir man pačiam gaila "supūstyti" brangias mūsų spaudos skilteles, bet, jei teisybė yra tautos pagrindas, ji yra daugiau nei būtina spaudos korespondentams. Atsiprašydamas paliestuosi, Jūsų,

K. Stankūnas

tu ir labai vertingas pasirošimas Tautinei Stovyklai.

Pasirinkdamas temą pirmąjį skautų obalsio žodį — Dievui — s. kun. P. Dauknys pravedė idomų pokalbį, pabrėždamas ypač didelę gero pavyzdžio galią.

Ramovė ir toliau jai vadovauti paprašė jau ilgametę savo valdžią — brolių A. Pocių ir sesę J. Žitkevičienę. Ilgiau pasikalbėta prie skanios vakarienės, kuria pavaišino šeimininkai pp. Žitkevičiai. S.

Margumynai

● * Pirmieji 37 popiežiai nebuvo celibatui įpareigoti. Popiežius Hormisdas (514-523) buvo tėvas popiežiaus Silveriaus (536-537). Paskutinis vedęs popiežius buvo Adrianas II (867-872). Rodrigo Borgia buvo mažiausiai bent keturių vaikų tėvas prieš jį išrenkant popiežium, jis vadinosi Aleksandras VI, išrinktas 1492, mirė 1503.

● * Iš visų Bažnyčios 1.848 paskelbtų šventųjų, greičiausiai paskelbtas šv. Antanas iš Paduvos, kuris mirė 1251 m. birželio 13 d. ir buvo paskelbtas šventuoju po 352 dienų, būtent 1352. V. 30. Ilgiausiai trunka paskelbti šventuoju italų vienuolį ir dailininką Fra Giovanni iš Fie solės miesto. Jis gimė apie 1400 m., mirė 1455. Po jo mirties pradėta kanonizacijos byla nėra nutraukta, bet tebėra dar tik pradinė stadija.

● * Ilgiausiai užtruko konklavė renkant popiežių net 31 mėnesį, pagaliau kardinolai buvo palikti ant duonos ir vandens, kad greičiau nuspręstų ką išrinkti. Tada buvo išrinktas 1271 m. rugsėjo 1 d. popiežius Grigalius X. Trumpiausia konklavė užregistruota, renkant popiežių 1503. X. 21. Tada iš pirmojo balsavimo išrinktas popiežius Julius II. Paskutinis ne italas popiežius buvo olandas Adrianas IV, išrinktas 1522. I. 9, mirė 1523. IX. 4.

● * Ilgiausią pamokslą pasakė, pasiekdamas pasaulinį rekordą, Clinton Locy Vašingtone 1955 m. vasario mėnesį. Jis tęsėsi 48 valandas ir 18 minučių, pamokslą galo sulaukė dar vis tik 8 žmonės. Pamokslininkas citavo kiekvieną šv. Rašto knygą.

● * Aukščiausias žmogaus statinys yra plieno lynų laikomas Varšuvos radijo stiebas, esąs 60 mylių į šiaurės vakarus nuo Lenkijos sostinės. Jo statyba pradėta 1970 m. liepos mėn., turi 645 metrus ir 38 cm. aukščio. Stiebas baigtas statyti 1974. 4. 18 ir pradėjo perduoti radijo transliacijas tų pačių metų liepos 22. Tai Jan Polak konstrukcija ir sveria 550 tonų.

● * Aukščiausias save išlaikantis bokštas pasaulyje yra \$ 44 milijonus kainavęs CN bokštas Kanados Toronte, kuris turi 553 metrus ir 33 cm. aukščio. Jo statyba prasidėjo 1973. II. 12. Restoranas 400 vietų aplink sukasi 347 metrų aukšty ir iš ten matomumas siekia iki 120 kilometrų.

TĖVIŠKĖS AIDAI SAVAITRAŠTIS

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031.

Tel. 33 2355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaguoja Redakcinė Komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Dauknyš. Korespondencijas ir straipsnius siųsti šiuo adresu: Tėviškės Aidai, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

Prenumeratos kaina metams 11 dol. Kituose kraštuose 13 dol. Atskiras numeris — 30 centų. Skelbimai už skilties vieną colį \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra. Prenumeratą siųsti šiuo adresu:

TĖVIŠKĖS AIDAI, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

P A D Ė K A

Funerals of Distinction
Sav. p. K. Butkui ir p. N. Žigienai už piniginę auką \$ 100
Syd. Liet. Parp. Mokyklai, širdingas, lietuviškas aciū.

Tėvų komitetas

MELBOURNAS

JAUNIMAS SU ROMU KALANTA

I VLIKo paskelbtą ROMO KALANTOS SAVAITĘ ir jaunimo kvietimą ją viešai ir prasmingai paminėti, Melbourne Lietuvių Jaunimo Sąjunga išgirdo ir gerai paruoštą minėjimą pristatė visuomenei gegužės 16 d. Melbourne Lietuvių Namuose. Scena buvo papuošta Lietuvos vėliava, šalia gyvos gėlės ir dvi degančios žvakės, kaip prie didvyrio Romo kapo. Birutė Prašmutaitė poetiniu žodžiu atidarė minėjimą ir pravedė visą programą. Paskaitai pakvietė stud. Algį Karaziją. Tai labai įdomi neilga paskaita. Iškėlė nuotakas Lietuvoje, kur pačiam prelegentui teko neseniai išbūti kelias savaites. Meninę dalį atliko taip pat jaunimas. Keliais išėjimais į sceną "Gintaro" tautinių šokių grupė, vadovaujama jaunųjų Pamelos ir Jono Sadauskų, pašoko Mikitiene, Kubilą, Malūną, Subatėlę. Sulaukė užtarnautų katučių. Jaunimo tautiniai rūbai buvo tvarkingi, puošnūs, šokančiųjų veidai linksmi, o šoko taip lengvai, lyg baletą. Buvo džiaugsmo vyresniesiems, matant taip gražiai tuos tokius jaunus šokėjus šokant. Dona Sadauskaitė deklamavo du eilėraščius Lietuvė ir Lietuva.

Puikus tarimas tos jaunosios mergaitės! Mergaičių sekstetas pasirodė akį veriančia puošnia apranga, naujom bliuskutėm, tamsiais sijonais, besišypsančiais veidais. Jos padainavo Raudonikio Lauksiu tavęs ateinant, Vaitkevičiaus Pienę ir Tylos Aidai. Pianinu akompanavo Zita Prašmutaitė. Mergaitės savo dainavimu pasirodė labai gerai susidainavusios, tad ir jų dainos skambėjo žaismingai, aiškiai tarė žodžius. Sekstetą sudarė: Angelė Tamošiūnaitė, Laima Pike lytė, Birutė Šaulytė, Birutė Prašmutaitė, Zita Prašmutaitė ir Viltė Araitė. Visiems sustojus ir pagiedojo Lietuvos himną, baigtas minėjimas. Priedui Otto Baltrušaitis parodė turistinį spalvotą ir garsinį filmą iš kelionės į Jaunimo Kongresą. Žmonių buvo apypilnė salė, svečių iš Geelongo ir Morningtono.

Šį puikų Romo Kalantos minėjimą suorganizavo Jaunimo Valdyba, kurią sudaro: Birutė Prašmutaitė — pirmininkė, Pamela - Veronika Sadauskienė — sekret., Jonas Sadauskas — išd., nariai Vygintas Žilinskas ir Viltė Araitė. Valdybos kandidatai — Zita Prašmutaitė ir Birutė Šaulytė. PD

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, N.S.W.

Tel. 724 5408. Veikia visas 24 valandas per parą.

LOVOMS REIKIA KONTINENTALINIO STILIAUS!

- Mes darome kontinentalinius plunksninius patalus pagal duotas išmieras ir tai padarome Jums belaukiant.
- Baltų žasų pūkai ir plunksnos parduodama bet kokiais kiekiais.
- Miegamieji maišai.
- Įvairūs impilai, kurie visiškai užlaiko plunksnas.
- Išvalome vartotą patalynę.
- Atidaryta pirmą — penktą. nuo 7.30 val. ryto iki 8.30 val. vak. Šeštą. tik rytais nuo 8 val. iki 11 val.

Purax Feather Mills Pty. Ltd. 106 Henty St. (Off Newlands Rd. Coburg), Reservoir, Vic. 3073. Tel. 46 2861, 46 2862

MELBOURNAS

Gaivus susirinkimas

Po Gegužinių pamaldų Parapijos Namuose gegužės 15 vyko Gyvojo Rožančiaus, Naktinės Adoracijos ir Marijos Mėlynosios Armijos sąjūdžio narių susirinkimas, pradėtas pirmininko Pijaus Vaičiūčio, dalyvaujant per 40 žmonių. Dvasios Vadas kun. Pr. Vaseris tarė gražų paskatinimo žodį. Paskaitą apie krikščionio vaidmenį pasaulyje skaitė Antanas Bakaitis, kad mūsų kasdienybė praturtėtų ir dvasia neapsnūstų žemiškose menkystėse, turime ieškoti atsinaujinimo šaltinių. Visų pirma mūsų maldas turime paversti gyvu Dievo garbinimu, gyvu pokalbiu su Dievu. — Taip liejosi paskaitininko iš širdies tariami žodžiai, visų giliu dėmesiu išklausyti. Pirm. P. Vaičiūtis padarė metinę apyskaitą. Susirinkusieji parėmė Lietuvos persekiojamą Bažnyčią savo aukomis prisidėjo aukomis ir prie Lietuvių programos organizavimo Tarpautiniame Eucharistiniame Kongrese, kuris vyks rugpjūčio pradžioje Filadelfijoje. Prie arbatėlės dar buvo padraugauta, pasikalbėta.

GEELONGAS

Motinos Dienos minėjimas

Motinos Dieną šventėme gegužės 9 d., pradėję iškilmingomis pamaldomis šv. Jono bažnyčioje. Šv. Mišias už gyvas ir mirusias motinas atnašavo kun. V. Volodka, pasakydamas Motinos Dienai pamokslą, o pamaldų metu labai gražiai giedojo choras, vad. M. Kymanto. Po pamaldų vyko į Lietuvių Bendruomenės Namus, kur savaitgalio mokyklos Tėvų komiteto pirm. A. Žvirblienė padėjo susirinkusiems ir tylos minute pagerbtos mirusios motinos. Motinas sveikino Bendruomenės pirm. Dr. S. Skapinskas ir kun. Volodka. Įdomią paskaitą skaitė viešnia poetė M. Malakūnienė, kuri taip gražiai moka pakalbėti, kad ją kasmet pasikviečiame Motinos Dienai.

Meninę dalį pradėjo mažieji, paskambindami pianu, deklamuodami: V. Kymantas, D. Valaitis, A. T. Bindokai, P. Manikauskas. Tautinė šokių grupė, vad. Birutės Liebich (Gailutės) pašoko Lenciūgėlį ir Klumpakojį. Choras, vad. M. Kymanto padainavo Oi žiba žibūrėlis, Motuš, Motuš ir Pilki keleliai. Po Lietuvos himno visi susirinkusieji buvo pavaišinti kavute ir skanėstais. Dėkojame mokyklos Tėvų komitetui, kad sugėbėjo paruošti tokį gražų Motinos Dienos minėjimą! P. M.

Adelaidės kronika

● Adelaidės universitete gegužės pradžioje iškilmingom apeigom mokslo laipsnius gavo: Jonas Mockūnas — Bachelor of Science, Vita Bardauskaitė — Bachelor of Dental Science, Rasa Kubiliūtė — Bachelor of Music. Flinders universitete mokslo laipsnių suteikimo ceremonijos bus vėliau, kuriose Bachelor of Education gaus Zita — Rūta Bielskytė ir Milda Staugaitė. Sveikiname naujuosius akademikus ir didžiujamės darbuotumu atsietais moksliniais laimėjimais!

● Vilniaus tunto vyr. sesės skautės ruošia pietus Lietuvių Namuose gegužės 30, telkiant lėšas LSS VI Tautinei Stovyklai.

● Šv. Kazimiero Lietuvių parapijos biuletenis "Šventadieno Balsas" gyvuoja ir jo parėmimui gegužės 22 buvo suruostas linksmavakaris LK Centro salėje.

● Adelė Šeštokienė, 53 m., staiga mirė balandžio 27. Laidotuvės vyko balandžio 30, palaidėta į West Terrace kapines.

● ALB Moterų Sekcijos metinis susirinkimas birželio 6, Lietuvių Namuose.

● "Šventadienio Balsas" skelbia, kad Šv. Kazimiero šventovėje gavenios ir Velykų laikotarpiu rinkliavose suaukotos: pasaulio varguomenei bei badaujantiems \$ 820, Misijoms \$ 307, Šv. vietų priežiūrai bei išlaikymui \$ 183.

SYDNEJUS

Gegužinė

Gegužės 8 d. Dariaus ir Girėno Šaulių kuopos valdyba surengė puikią gegužinę p. Kondreckų erdviame žemės sklype, 65 Hunter St. Condel Park. Oras buvo gana palankus, todėl ir svečių prisirinko gerokas būrys. Į gegužinę atvyko ir Linksmieji Broliai, kurie savo kupletais kaip ką tinkamai išvijo ir publiškai sukėlė daug juoko. Gegužinės šeimininkė p. Janė Šarkauskienė buvo tinkamai pasiruošusi savo įvairiais paruoštais skanėstais vaišinti svečius, todėl visi buvo patenkinti ir neskubėjo į namus, laukdami loterijos rezultatų. Atvira ore, prie elektros šviesos, buvo malonu pabūvoti ir vėliau, iki 9 val. vakaro skambėjo muzika ir lietuviška daina. S. P.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA

„TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 7% metinių palūkanų, už terminuotus indėlius 9% (nemažiau \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo t. y. birželio 30 d., už atsiimtus term. ind. metų bėgyje - 4%), už įnašus (shares) iki 10% dividendų.

● Teikia paskolas iki \$ 10000 įkeičiant nekiln. turta, iš 10½%, asmenines paskolas iki \$ 3000 su garantuotojais iš 11½%, iki \$ 1000 be garantijos iš 12½%. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 11 iki 2 val. pp. Lietuvių Namai, 50 Errol St. North Melbourne.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, G.P.O. Melb. 3001.

Adelaidėje, sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. pp. Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood.

Pašto adresas: "TALKA", Box 146 P.O. Norwood, S.A. 5067.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KAPELIONAI

Melbourne: Kun. Pr. Vaseris, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 33 2355.

Pamaldos sekmadieniais 12 val. St. John's bažnyčioje, East Melbourne, Victoria Parade ir Hoddle St. kampas. Išpažintys nuo 11.30 val.

Kun. Pr. Dauknys, "Tėviškės Aidai" 18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 33 2355.

Brisbane: Kun. Dr. P. Bačinskas, 388 Cavendish Rd., Coorparoo, Qld 4151. Tel. 397 8715.

Pamaldos sekmadieniais 10.15 val. St. Mary's bažnyčioje, Peel ir Merivale gatvių kampas, South Brisbane. Išpažintys prieš Mišias.

Geelong: Kun. V. J. Volodka, St. Peter & Paul's, Malone St., Geelong, Vic. 3220. Tel. 98 853.

Pamaldos sekmadieniais 10 val. šv. Jono bažnyčioje, St. David St., North Geelong. Išpažintys pusę valandos prieš pamaldas.

Perth: Kun. J. Petrauskas, St. Joachim's, 122 Shepperton Rd., Victoria Park WA 6100. Tel. 61 1057.

Pamaldos sekmadieniais 11 val. St. Francis Xavier bažn., East Perth, West Parade ir Windsor St. kampas.

Adelaide: Kun. A. Spurgis MIC, 6 Third Ave, St. Peters, SA 5069. Tel. 42 1633.

Pamaldos sekmadieniais 9 val. ir 11 val. Pirmaisiais mėn. penktadieniais ir privalomose šventėse 7 val. vak. — šv. Kazimiero koplyčioje. Lietuvių Katalikų Centre, 6 Third Ave, St. Peters.

Sydney: Kun. P. Butkus, Christian Brothers, 68 The Boulevard, Lewisham, NSW 2049. Tel. 560 8989. Kun. P. Martūzas, De La Salle Brothers, Oakhill, Castle Hill, NSW 2154. Tel. 634 2424.

Pamaldos sekmadieniais 11.30 val. St. Joachim's bažnyčioje, Lidcombe (prie John St.). Išpažintys nuo 10 v

MELBOURNAS

Šeštinės — Kristaus Dangun Žengimo privaloma šventė ateinančių ketvirtadienį, gegužės 27. Šv. Mišias išklausti rytą ar vakare artimiausioje bažnyčioje.

Ligoniai. Royal ligoninėje 7 East po kojos operacijos sveiksta Juozas Balčiūnas. Toje pačioje palatoje nuo gegužės 12 guli Vaclovas Tarasevičius po sunkios klubų operacijos. Jis atvežtas iš prieglaudos Alexandra Home, Castlemane, Vic. Gegužės 18 atvežta Marija Gudeliene, serga širdimi, guli 3 West, suteikti sakramentai, o praėjusią savaitę gavo Popiežiaus Apaštališkąjį palaiminimą ant pergamento. St. Vincent ligoninėje, St. Paul's palatoje guli Feliksas Užsėnas, o St. Columba's palatoje Klemensas Intas, ir jiedviem buvo nuvežti šv. sakramentai.

Geros sveikatos sergantiems!

Povilo Baltučio telefono numeriai nuo gegužės 23 d. pakeisti. Suinteresuoti Sekmadienio mokyklos ar Talkos reikalais dabar skambinti: namų tel. 699 8419, darbo tel. 699 7611.

Henrikas Antanaitis tarnybos reikalais išvyko į Europą. Kartu išvyko ir jo žmona Dalia. Antanaičiai lankysis taip pat ir Amerikoje.

Jonas ir Liolė Mulokai išvyksta į Lietuvą. Jie gavo leidimą ten prabūti vieną mėnesį.

NEWCASTLE

MOTINOS DIENA minėjome gegužės 2 d. Hamiltono St. Peter's salėje, suorganizuotą Apylinkės valdybos. Rokas Lapinskas savo paskaitoje išryškino motinos problemą mažamečių vaikų auklėjime. Meninėje dalyje deklamavo Zina Zakarauskienė, solo dainavo Antosė Grigaliūnienė. Gausių svečių tarpe buvo iš Melbourne Juozas Balbata. Visos motinos buvo papuoštos po gyva gėlyte. Prie vaisių stalų maloniai praleista ši didi šeimų Motinos pagerbimo šventė.

Apsirgo valdybos sekretorius J. Lizdenis, gegužės 31 d. turės operaciją Mater Misericordiae ligoninėje. Iš ligoninės po operacijos pradėjęs sveikti jau grįžo namo dr. M. Šeškus. Kristina Gasparonytė — Vanderberg, Petronė Liugienė, o p. Balčiūnienė po operacijų dar vis nesustiprėja ir nebegali dalyvauti mūsų chore. Visiems jiems geros sveikatos! A. Š.

ALF Valdyba nuoširdžiai dėkoja ALB Melb. Apyl. Valdybai už \$ 50 "Tėviškės Aidams".

Parapijai aukoj:

\$ 70 — V. Žitkevičius, \$ 40 A. Sadauskas, \$ 35 — G. Šemienė, po \$ 30 — P. Švambarys, J. Simutis, po \$ 25 — A. Forest, J. Karla, P. Stiklius, po \$ 20 — O. Krumins, P. Jokubaitis, A. Zubras, Latvienė, \$ 15 — Jul. Petraitis, po \$ 10 — A. Griepelienė, L. Katinas.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoju.

Kun. Pr. Vaseris

MELBOURNAS

Nauja Studentų Valdyba

Melbourno Lietuvių Studentų Sąjunga gegužės 1 Lietuvių Namuose sušaukė metinį susirinkimą, kuriame dalyvavo 25 studentai. Aptarta veikla ir išrinkta nauja valdyba: pirmininkė Monika Šidlauskaitė, vicepirmininkas Jonas Sakalauskas, A. Verbyla, išdininkas Petras Ozelis ir sekretorė Birutė Šaulytė. Korespondenciją siųsti pirmininkei M. Šidlauskaitei, 22 Stradbroke Drive, St. Albans Vic. 3021.

Nuolaidos organizacijoms

Melbourno Lietuvių Klubo Tarybos sekret. J. Petrašiūnas praneša, kad organizacijoms, ruošiant pietus sekmadieniais, virtuvės mokestį sumažina iki \$ 15. Taip pat sumažinamas visoms organizacijoms mokestis, pasinaudojant pramogine sale savo baliams, už nuomą tereikės mokėti tik \$ 55 vakarui. Savo gerimų atsinešti į balių negalima, tam yra klubo baras, kuriame gana gausus pasirinkimas.

AUKOS TAUTOS FONDUI

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne surinktus pinigus Vasario 16 minėjime \$ 500, pasiuntė Centru. Iš ten gavo padėkos raštą, kuriame Tautos Fondo Valdybos pirm. A. Vakselis tarp kitko rašo:

"Jūs daug Melbourne lietuvių dirbate, sielojatės dėl Lietuvos, nenustojote vilties ir laimėjote. Gal būt, užkirtote kelią ir kitoms valstybėms pripažinti. Sveikinu su laimėjimu ir dėkoju už lėšas Tautos Fondui — VLIKui".

Aukos mielai laukiamos ir toliau.
T. F. Atstovybė Melbourne

SPORTAS

ADELAIDĖ

Gegužės 16 d. Lietuvių Namuose įvyko ALSK "Vyties" metinis — visuotinis narių susirinkimas, pirmininkavo Robertas Sidabras, sekretoriavo Juozas Donėla. Klubo veiklą pranešė pirmininkas Antanas Skiparis. Išdininkas P. Andrijaitis pranešė klubo išdą, revizijos komisijos pranešimą padarė P. Launikaitis, apie šachmatų veiklą kalbėjo S. Reivytiš. Papildomi nariai į klubo valdybą išrinkti: Aukšė Stankevičiūtė ir V. Gudiškis, kandidatu J. Kazėnas. Mandatų komisiją sudarė Irena Rupinskaitė, Jonas Jaciūnskis ir Antanas Čibiras. Esant mažam narių skaičiui, susirinkimas vyko gana sklandžiai. Antanas Skiparis išrinktas garbės nariu vienbalsiai. Susirinkimo pradžioje buvo pranešta, kad a. a. J. Pyragiaus atminimui, jo dukterė Dalia Čibirienė įsteigė pavyzdingo sportininko skydą, kuris šventės metu šiais metais atiteko Simonetai Visockaitei ir Petručiui Urnevičiui. Skydą įteikė Antanas Čibiras.

Vardinių Balių įvyks birželio 26 d. Lietuvių Namuose. Bilietai su maistu \$ 5, be maisto \$ 3, jauniems sportininkams ir pensininkams po \$ 2. Pradžiai 7.30 val. vak.

Krepšinis

Vytis Adel. — Glenelg 52-53

Prasidėjo žiemos krepšinio sezonas ir pirmos šio sezono žaidynės buvo sužaistos neblogai, tik paskutinėse sekundėse pralaimėta vieno taško skirtumu. Žaidė ir taškus pelnė: M. Talanskas 12, M. Akermanis 12, A. Talanskas 10, E. Berzins 10, A. Reivytiš 4, A. Pauliukevičius 2, O. Panozzo 2, Aidas Kubilius.

Šiais metais Canberros sporto klubas Vilkas rengia Žiemos Sporto Šventę netoli Jindabyne miestelio liepos 30-31. Šventės mokestis kartu su nakvyne ir pobūviu \$ 34.50 asmeniui. Pirmieji užsiregistravę bus užtikrinti nakvyne, nes yra gauta tik 40 vietų. Užsiregistruoti ir kartu pinigų siųsti Neriui Pilkai 29 Westgarth St. O'Connor ACT 2601.

Lietuvių Namų krepšinio aikštelėje sekmadieniais jaunių berniukus sutiko treniruoti Aidas Kubilius nuo 1 val. iki 3 val. Linkime sėkmės jaunam treneriui.

Edas

Sugedus Jūsų T. V., radijo ar kitam elektroniniam aparatui sąžiningai ir priennama kaina pataisys —

J. Krasauskas, 29 Camdon St., Pascoe Vale. tel. 35 5059. ASTRON ELECT. SERVICE

ŠYPSENOS

Nugirdo Strapalas Plepalas

Gera dovana

Kalbasi du gerokai pagyvenę vyriškiai:

— Girdėjau, pats ėmeisi savo užsisenėjusį reumatą gydyti tam tikro masažo pagalba.

— Taip, mane buvo kvailai sugundęs nedoro laikraščio skelbimas, žadąs net masažistų specialią dovaną, duodamą pradedantiems masažo terapiją jų įstaigoje.

— Na, ir gavai dovaną?

— Ir dar kokią, kurios tik su venerologų pagalba vos tik atsikračiau.

O kaip įsisenėjęs reumatą?

— O jis kaip suko mano senkaulių sąnarius, taip ir toliau tebesuka.

Beviltiška senatvė

Viengungiui prasideda tada, kai jis ima labiau domėtis ne jam patiekiamo maisto skanumu, kaip jo padavėjos patrauklumu.

Praktikantas

— Girdėjau, tavo draugas baigė teisę. Ar tuojau pat tuoksitės?

— Aš to norėčiau, bet jis, sakosi, prieš tai dar norėtų bent metus laiko pasipraktikuoti.

Šeimos orkestras

Žmonos įsiutintas vyras:

— Nusibodo man šeimoje groti antruoju smuiku!

— Tu tik džiaukis, vis dar tebepriksiusdamas mūsų šeimos orkestrui.

— Kuriam diriguoja tavo mama?

Kalbant apie uždarbį

— Kiek pats uždirbi?

— Tiek, kiek mano tautiečiai man nepavydi.

— Tai niekai. Pažįstu čia vieną tautietį, kuris dažnai dirbdamas po 12-16 valandų per dieną, užviršvalandžiauja gražų pinigą per metus, bet kiek tas jo uždarbį kainuoja nervų jo žmonai? Juk ji nuolat priekaištauja invalidams ir pensininkams, kad jie visi, lyg kokie parazitai, nau dojamasi jos vyrelis uždarbį taku.

— Na, jeigu ji pavydi ubagams lazdos, tai jos reikalas.

M.L.J.S. Valdyba

Melbourno Lietuvių Jaunimo Sąjungos Valdyba maloniai kviečia visus lietuvius atsilankyti į

BALIŲ

kuris įvyks birželio 5 d., 7 val. vak. — 12 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE, 50 Errol St. Nth. Melbourne.

Suaugusiems — \$ 6, Studentams ir pensininkams — \$ 4. Bilietus užsisakyti prie lietuvių bažnyčios, arba Tel. B. Prašmutaitė — 211 3775, P. Sadauskienė — 836 1726.